

Nucli Paulo Freire de la UDG

Universitat de Girona
Facultat d'Educació i Psicologia
Plaça de Sant Domènec, 9, 17004 GIRONA
Tel. 972 418027
nuclipaulofreire@udg.edu
www.udg.edu/nuclipaulofreire

Acta 4/2021-22

Nucli Paulo Freire (22 de desembre de 2021)

Assistents: Miquel Blanch, Josep Miquel Palaudàrias, Ivan Salavedra, Pere Soler, Mon Marquès, Mònica Clua, Àngel Marzo i Xavier Besalú.

Lloc: Espai Paulo Freire de la Facultat d'Educació i Psicologia

Abans d'iniciar la reunió, hem trobat una nota manuscrita d'en **Sebas Parra**, acompanyada d'una capsula de galetes i una ampolla de moscatell, que deia textualment:

“Companys, tenia previst acostar-me cinc minuts, fer-vos una abraçada i compartir unes *TRIAS*, però just aquest matí em diuen que he de passar pel Trueta a dos quarts de 7. Em sap molt greu. Espero el gener. Salut!, i que tingueu un bon any”.

Per altra banda, ens ha fet arribar també un e-mail que diu, entre altres coses: “Espero que el debat sobre ideologies hagi sigut profitós... He lamentat molt no poder venir una estona... Us desitjo un bon any nou i més!”

Ens ha agradat a tots sentir propera la veu i la companyia d'en Sebas, a qui desitgem no només un bon Nadal i unes bones festes, sinó sobretot una estabilització/recuperació de la malaltia i que l'any 2022 vingui amb millors notícies encara. Com ell mateix ens ha dit, esperem poder-nos retrobar a la reunió del mes de gener...

Cercle de Lectura

El Cercle de Lectura d'avui l'hem compartit amb la **Mònica Clua**, veïna intermitent de Llagostera, membre de l'assemblea local de la CUP, politòloga, que ha estat professora de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona i actualment és catedràtica de Ciència Política a la Universitat de Texas-Rio Grande Valley i vicepresidenta de l'Associació Catalana de Ciència Política. Li agraim molt sincerament la seva disponibilitat i amabilitat i la seva aportació substantiva i substancial.

Uns dies abans ens havia fet arribar un text de Terry Eagleton, “Qué es la ideología”, que és el capítol 1 del llibre “Ideología. Una introducción”, publicat per Paidós (Barcelona), l'any 1997. Tots els membres del Nucli presents l'havíem llegit i hem coincidit a dir que es tractava d'un text dens i interessant, que ens ha obligat a una lectura atenta.

Mònica Clua ha fet una primera intervenció introductòria per situar el text i formular alguns interrogants. Ha comentat que habitualment la ciència política s'ha ocupat del comportament polític dels grups socials des d'una perspectiva marcadament

Nucli Paulo Freire de la UDG

Universitat de Girona

Facultat d'Educació i Psicologia

Plaça de Sant Domènec, 9, 17004 GIRONA

Tel. 972 418027

nuclipaulofreire@udg.edu

www.udg.edu/nuclipaulofreire

positivista. També ha estudiat els partits polítics amb la intenció, en general, de consolidar els sistemes democràtics existents. Ha volgut també situar el text llegit en el seu context: és un treball fet després de la revolució conservadora de Thatcher i Reagan, és a dir, després de la destrucció sistemàtica de les estructures socials vigents. Ha recordat una de les frases emblemàtiques de la Thatcher, “No existeix la societat, només hi ha individus”, una manera de fer que Stuart Hall va qualificar de “populisme autoritari”. I s’ha preguntat i ens ha preguntat com es poden articular les ideologies en aquest nou context que alguns han anomenat postmodern? També ens ha dit que, d’alguna manera, les 4 darreres pàgines del capítol, on es fan 6 definicions d’ideologia, sintetitzen i acaben d’explicar tot el text:

- 1) Procés material de producció d’idees, creences i valors a la vida social (la base material, quina és la realitat, quin és el context).
- 2) Idees i creences que simbolitzen les condicions i experiències de vida d’un grup o classe social socialment significatiu (context de l’experiència històrica i col·lectiva).
- 3) La promoció i legitimació dels interessos de grups socials amb interessos oposats (l’esfera política).
- 4) La promoció i legitimació dels interessos de grups socials amb interessos oposats, però circumscrit a les activitats d’un poder social dominant (construcció de l’hegemonia gramsciana).
- 5) Les idees i creences que contribueixen a legitimar els interessos d’un grup o classe dominant, mitjançant la distorsió i el dissimular (la postveritat, les fake news).
- 6) Les idees i creences que contribueixen a legitimar els interessos d’un grup o classe, mitjançant la distorsió i el dissimular, però que deriven no de la classe dominant sinó de l’estructura del conjunt de la societat (d’alguna manera tornem a la definició primera, a la base material de la societat).

A partir d’aquí, hi ha hagut un torn d’intervencions per part dels assistents, que la Mònica ha anat comentant, interpretant o aclarint:

- Les dretes radicals d’avui es poden equiparar al feixisme/nazisme clàssic?
- Hi ha populismes de dretes i d’esquerres? Quins són els ingredients d’aquestes “ideologies”?
- Interessant la diferenciació entre “ideologies” i “discursos”...
- A la base de la sessió d’avui hi ha l’interès per combatre l’analfabetisme polític dels joves i del professorat. Com ho hauríem d’afrontar? Com fer una alfabetització política de base?

Nucli Paulo Freire de la UDG

Universitat de Girona
Facultat d'Educació i Psicologia
Plaça de Sant Domènec, 9, 17004 GIRONA
Tel. 972 418027
nuclipaulofreire@udg.edu
www.udg.edu/nuclipaulofreire

- Podem parlar de “classe treballadora” avui tal i com estan les coses?
- Hi ha una gran desorientació, no només entre els joves: on és el nord? Hi ha una profunda crisi de les ideologies...
- Els negacionistes, igual que els populistes, parteixen d'algunes bases materials reals... Per exemple, els negacionistes de les vacunes ens interpel·len sobre els nostres drets individuals.
- Per a Marx i els marxistes la ideologia era equiparable a la cultura...
- Són la deformació i la falsedat la base de les ideologies?
- Es podria parlar avui dia de “sindicats identitaris” (de manters, de kellys, de prostitutes...)?
- Sovint es dóna un activisme despolititzat.
- L'organització és clau: potser és el que ha passat amb Podemos, que va pujar sense una base militant, només amb una cúpula mediàtica, i sense organització...
- Per fer alfabetització política no n'hi ha prou amb la informació que es pot donar des del sistema educatiu, calen organitzacions a nivell comunitari, cal crear estructures: centres socials, etc.

A tots ens va semblar que el diàleg i el debat quedava curt, una mica a les beceroles... Probablement hi haurem de tornar: si podem amb la Mònica Clua, millor; sinó ens haurem de plantejar com prosseguim...

Altres

En la trobada d'avui ens ha acompanyat **l'Àngel Marzo**, company de l'Institut Paulo Freire i mestre de persones adultes a Nou Barris (Barcelona). Explica que, arran de trobar-se amb en Joan Colomer a Barcelona, a la seu de CC.OO. van parlar de com establir una relació entre el Nucli de Girona i la gent de Barcelona vinculada a l'Institut. Proposa de fer algunes coses conjuntament i ofereix les plataformes de què disposen (com per exemple l'Escola d'Estiu que organitzen cada any). Admet que potser no han donat prou visibilitat a les accions i treballs que fan, però la idea de venir a la nostra reunió era bàsicament la d'establir vincles més o menys permanents i fer algunes activitats conjuntes. També ens diu que li ha agradat molt la sessió que hem compartit avui i que segur que al seu company, en Sergi, que avui al final no ha pogut venir, li haurà sabut molt greu no poder-hi ser, perquè és un tema que està treballant i el preocupa. Per part nostra, quedem que en parlarem a la reunió del mes de gener.

Nucli Paulo Freire de la UDG

Universitat de Girona

Facultat d'Educació i Psicologia

Plaça de Sant Domènec, 9, 17004 GIRONA

Tel. 972 418027

nuclipaulofreire@udg.edu

www.udg.edu/nuclipaulofreire

En Miquel ens diu que forma part de la comissió que es proposa el reconeixement dels 17 acomiadats dels **Químics de Girona** i que ens mantindrà informats de com avancen les coses, També ens demana l'adhesió com a Nucli, adhesió en la qual tots estem a favor, i que si és el cas ja assumirà la representació del Nucli. Fa uns dies ja ens va enviar l'article que en Josep Clara va publicar al diari Ara sobre el tema. I va endavant la proposta de fer un itinerari per la Girona treballadora (fàbriques i llocs significatius dels treballadors gironins). En seguirem parlant...

Aquest mes s'ha publicat al **Diari de l'Educació** l'article d'en Josep Callís sobre els Premis i el Grup Mestres 68. El mes vinent l'article el farà en Josep Miquel Palaudàrias.

En Xavier exposa que ha rebut dues demandes d'en **Pep Aparicio**. D'una banda, a veure si en Miquel pot fer una gestió amb el Centre de Formació d'Adults de Girona, que encara no ha pagat la quota de l'any 2021 a l'Institut Paulo Freire, per veure si es pot fer efectiva. En un altre sentit, ens proposa de col·laborar en el número 48 de la revista *Quaderns d'Educació Contínua* que va de "la vida democràtica a les iniciatives (formals, informals, no formals) i organitzacions d'educació al llarg de la vida (centres educatius d'adults, universitats, sindicats, etc.)". Hauria de ser un article de 8 pàgines a fer abans del 15 de juliol de 2022. En parlem i hi veiem un inconvenient important, que és que la majoria estem jubilats i, doncs, es fa difícil d'exposar una experiència viscuda recentment. A més, en Miquel al·lega que, d'alguna manera, això ja es va fer en el darrer article que van escriure conjuntament amb en Sebas. En Xavier i en Josep Miquel diuen de proposar-ho a en Jordi Feu, que podria exposar l'experiència democràtica duta a terme amb els estudiants del grau de Pedagogia de la UdG. En Xavier li ho proposarà...

En Xavier ja ha fet la proposta de reducció del documental de l'homenatge a **Miquel Soler Roca** i l'ha passat a en Pep Caballé. Estem per tant a l'espera de poder-ne disposar tan bon punt en Pep hagi pogut fer l'edició definitiva. Aleshores seria el moment de proposar el seu passí a la Facultat d'Educació i Psicologia i a les Escoles d'Adults...

Relacionat amb Miquel Soler Roca, per altra banda, en Xavier va tenir una reunió amb el Sr. Eduardo Abreu de la Casa Uruguay de Barcelona i una conversa telefònica amb el seu president, Pedro Zaragüeta. La idea és "realizar un largometraje documental que recoja la trayectoria de Miguel a cargo del cineasta José Pedro Charlo. Su objetivo es realizarlo en forma de coproducción catalano-uruguaya con la participación de TV3. Para conseguir este propósito sería de vital importancia que los distintos agentes sociales, culturales y/o políticos de Catalunya dejaran constancia de su interés y apoyo al proyecto". És a dir, ens demanen el nostre recolzament al projecte i que mirem de buscar nous recolzaments en les entitats amb qui tinguem relació (per exemple, la Universitat de Girona). En podem acabar de parlar a la reunió de gener.

Nucli Paulo Freire de la UDG

Universitat de Girona
Facultat d'Educació i Psicologia
Plaça de Sant Domènec, 9, 17004 GIRONA
Tel. 972 418027
nuclipaulofreire@udg.edu
www.udg.edu/nuclipaulofreire

Dels documentals de tema educatiu n'haurem de parlar també a la reunió del mes de gener...

I això és el que ha donat de si la reunió d'avui. Essent com és 22 de gener, ens desitgem un bon Nadal, unes bones festes, molta salut i que el 2022 ens porti alguna alegria...

PROPERA REUNIÓ:

dimecres, 26 de gener de 2022, a les 18,00 hores
a l'Espai Paulo Freire de la Facultat d'Educació i Psicologia